

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 1 април 2022 г.
(OR. en)

7781/22

Междуетноститутуционално досие:
2022/0106(NLE)

ECOFIN 296
UEM 49

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	1 април 2022 г.
До:	Г-н Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2022) 163 final
Относно:	Предложение за ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА относно обмена на банкноти украински гривни във валутата на приемащите държави членки от разселени лица, бягащи от войната в Украйна

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2022) 163 final.

Приложение: COM(2022) 163 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 1.4.2022 г.
COM(2022) 163 final

2022/0106 (NLE)

Предложение за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

**относно обмена на банкноти украински гривни във валутата на приемащите
държави членки от разселени лица, бягащи от войната в Украйна**

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

- **Основания и цели на предложението**

В отговор на руското военно нашествие в Украйна на 24 февруари 2022 г. в заключенията си от същия ден Европейският съвет осъди по възможно най-категоричен начин непровокираната и неоправдана военна агресия на Руската федерация (наричана по-нататък „Русия“) срещу Украйна, като подчерта грубото нарушение на международното право и принципите на Устава на ООН и риска за европейската и световната сигурност и стабилност.

Съюзът показва и ще продължи да показва решителната си подкрепа за Украйна и гражданите ѝ, изправени пред безпрецедентен акт на агресия от страна на Русия. Настоящото предложение е част от отговора на Съюза за хората, бягащи от руското военно нашествие в Украйна.

След руското нашествие в Украйна повече от 4 милиона души са пристигнали в Съюза в продължение на само няколко седмици. Както мащабът, така и бързината, с която пристигат хората, са безпрецедентни. Очаква се тези числа да нараснат.

С Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета¹ се установи наличието на масово навлизане в Съюза на разселени лица, които е трябвало да напуснат Украйна вследствие на въоръжен конфликт, и бе въведена временна закрила за разселените лица от Украйна.

Разселените лица, ползващи се с временна закрила или подходяща закрила съгласно националното законодателство в съответствие с Директива 2001/55/ЕО² и Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета, имат спешна нужда от ликвидност, за да покрият основни разходи. Много от тях са пристигнали, носейки банкноти украински гривни, но изпитват изключителни трудности да ги обменят във валутата на приемащата държава членка. Националната банка на Украйна спря обмена на украинската гривна в чуждестранни парични средства, за да защити ограничените валутни резерви на страната. Изключителната несигурност относно бъдещия обменен курс между валутата на приемащата държава членка и украинската гривна може фактически да попречи на кредитните институции да приемат обмяната на банкнотите украински гривни дори с отстъпка.

Държавите членки положиха значителни усилия да осигурят хуманитарна помощ за бягащите от Украйна. Редица държави членки се опитаха да допълнят тези усилия чрез инициативи за улесняване на обмена на банкноти украински гривни във валутата на

¹ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2013 г., стр. 1).

² Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддържане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

приемащата държава членка, за да помогнат на разселените лица от Украйна да посрещнат своите нужди, по-специално когато пътуват в рамките на Съюза.

Целта на настоящото предложение е да се насърчи координиран подход за потенциални национални схеми, за да се предложат на разселените лица от Украйна еднакви условия за обмен на техните банкноти украински гривни в местна валута, независимо от държавата членка, която ги приема.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

Настоящото предложение е в пълно съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на убежището, по-специално с Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддържане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием, както и с Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила. То също така е в пълно съответствие с целта на Съюза за създаване на пространство на свобода, сигурност и правосъдие, отворено за онези, които, принудени от обстоятелствата, законно търсят закрила в Съюза.

Елементите на предложението са съобразени също с Пакта за миграцията и убежището от септември 2020 г. и придружаващите го законодателни предложения.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Настоящото предложение е в съответствие с външната дейност на Съюза, като например санкциите на ЕС и други ограничителни мерки. Настоящото предложение е част от всеобхватен набор от действия на ЕС в отговор на руското нашествие в Украйна.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Предложението се основава на член 292 от ДФЕС във връзка с член 78, параграф 1 и параграф 2, буква в) от ДФЕС. В съответствие с член 78, параграф 1 от ДФЕС Съюзът развива обща политика в областта на убежището, субсидиарната закрила и временната закрила, чиято цел е да предостави подходящ статут на всеки гражданин на трета държава, който се нуждае от закрила, както и да гарантира зачитането на принципа на забрана за връщане. Тази политика трябва да бъде съобразена с Женевската конвенция от 28 юли 1951 г. и с Протокола за статута на бежанците от 31 януари 1967 г., както и с другите съответни договори. Съгласно член 78, параграф 2, буква в) от ДФЕС за целите на параграф 1 Европейският парламент и Съветът, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура, приемат мерки за обща европейска система за убежище, включваща обща система за временна закрила на разселени лица в случай на масов приток.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Настоящото предложение е в съответствие с принципа на субсидиарност, предвиден в член 5, параграф 3 от ДЕС. Предложението насърчава координиран подход за всички държави членки с цел да се предложи на разселените лица от Украйна еднакво третиране, когато обменят своите банкноти украински гривни в местна валута, независимо от държавата членка, която ги приема, да се създадат еднакви условия на конкуренция за кредитните институции и да се предотврати евентуално спекулативно поведение на пазара.

- **Пропорционалност**

Настоящото предложение е в съответствие с принципа на пропорционалност, предвиден в член 5, параграф 4 от ДЕС. Нито съдържанието, нито форматът на настоящата предложена препоръка не надвишават необходимото за постигане на нейните цели. Ангажиментите, които държавите членки ще поемат, са доброволни и всяка държава членка остава свободна да решава дали желае да въведе такива потенциални национални схеми.

- **Избор на инструмент**

Препоръката на Съвета е подходящ инструмент в тази област. Тя се основава на съществуващите достижения на правото на Европейския съюз и е в съответствие с вида инструменти, които са на разположение за действия на Европейския съюз в областта на общата европейска система за убежище. В нея се определят мерки, които трябва да бъдат разгледани от държавите членки, но се им предоставят гъвкави насоки по отношение на избора и разработването на мерките.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

Не се прилага.

- **Консултации със заинтересованите страни, събиране и използване на експертни становища**

Не се прилага.

- **Оценка на въздействието**

В предложението се предлагат препоръки за създаването на национални схеми за справяне с предизвикателствата, свързани с обмена на банкноти украински гривни от разселени лица, които е трябвало да напуснат Украйна вследствие на руското нашествие в Украйна, в местната валута на държавата членка, в която те се намират. Тъй като обаче инструментът предоставя на държавите членки гъвкави насоки по отношение на избора и изготвянето на мерките, не се изисква оценка на въздействието.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

Не се прилага.

- **Основни права**

Настоящото предложение зачита основните права и спазва принципите, признати по-специално от Хартата на основните права на Европейския съюз, както и задълженията, произтичащи от международното право, включително Женевската конвенция от 28 юли 1951 г. за статута на бежанците, изменена с Нюйоркския протокол от 31 януари 1967 г.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Настоящото предложение за препоръка не изисква ресурси от бюджета на ЕС.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизми за мониторинг, оценка и докладване**

Не се прилага.

- **Обяснителни документи (за директивите)**

Не се прилага.

- **Подробно разяснение на специфичните разпоредби на предложението**

В параграф 1 се посочват целта и обхватът на настоящата препоръка.

Целта на настоящата препоръка е да се улесни обменът на банкноти гривни от разселените лица, ползващи се с временна закрила или подходяща закрила съгласно националното законодателство по смисъла на член 2 от Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета, в местната валута на държавата членка, в която се намират лицата.

В параграф 2 на държавите членки се препоръчва да създадат национални схеми за улесняване на обмена на банкноти гривни в националната валута. Схемите следва да предвиждат максимални ограничения от 10 000 гривни на човек, без такси, по официалния обменен курс, публикуван от Националната банка на Украйна. Продължителността на схемите следва да бъде най-малко 3 месеца.

В параграф 3 на държавите членки се препоръчва да използват по най-добрия начин мрежа от участващи кредитни институции за прилагането на схемата и да договорят с участващите кредитни институции как да регистрират и проверяват самоличността на всяко разселено лице, което използва схемата.

В параграф 4 на държавите членки се препоръчва да се договорят с Националната банка на Украйна за условията за бъдещия обмен на банкноти гривни.

Предложение за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно обмена на банкноти украински гривни във валутата на приемащите държави членки от разселени лица, бягащи от войната в Украйна

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 292 във връзка с член 78, параграф 1 и параграф 2, буква в) от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) След руското нашествие в Украйна повече от 4 милиона души са пристигнали в Европейския съюз в продължение на само няколко седмици. Както мащабът, така и бързината, с която пристигат хората, са безпрецедентни.
- (2) С Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета¹ се установи наличието на масово навлизане в Съюза на разселени лица, които е трябвало да напуснат Украйна вследствие на въоръжен конфликт, и бе въведена временна закрила за разселените лица от Украйна.
- (3) Разселените лица, ползващи се с временна закрила или подходяща закрила съгласно националното законодателство в съответствие с Директива 2001/55/ЕО² и Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета, имат спешна нужда от ликвидност, за да покрият основни разходи. Много от тях са пристигнали, носейки банкноти украински гривни, но изпитват изключителни трудности да ги обменят във валутата на приемащата държава членка.
- (4) Националната банка на Украйна спря обмена на украинската гривна в чуждестранни парични средства, за да защити ограничените валутни резерви на страната.
- (5) Кредитните институции в държавите членки не желаят да осъществяват обмен поради ограничената конвертируемост на банкнотите украински гривни и експозицията към валутен риск.

¹ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2013 г., стр. 1).

² Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддържане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

- (6) Някои държави членки обмислят въвеждането на национални схеми за подпомагане на обмена на ограничено количество гривни на разселено лице при фиксиран процент.
- (7) Обменът на гривни във валутата на приемащите държави членки следва да бъде улеснено, за да се подпомогнат разселените от Украйна лица да посрещнат своите нужди, по-специално когато пътуват в рамките на Съюза.
- (8) Следва да се насърчава координиран подход към националните схеми, въведени от държавите членки, с цел да се предложат на разселените лица от Украйна еднакви условия за обмен на техните банкноти гривни в местна валута, независимо от държавата членка, в която се намират, да се създадат равнопоставени условия за кредитните институции и да се предотврати евентуално спекулативно поведение на пазара.
- (9) Националната банка на Украйна се обърна към редица държави членки, за да се въведат такива схеми за закупуване на банкноти гривни по официалния обменен курс.
- (10) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, и без да се засяга членове 3 и 4 от посочения протокол, Ирландия не участва в приемането на настоящия регламент и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.
- (11) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, Дания не участва в приемането на настоящия регламент и не е обвързана от неговото прилагане,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ПРЕПОРЪКА:

ЦЕЛ И ОБХВАТ

- 1. Целта на настоящата препоръка е да се улесни обменът на банкноти гривни от разселените лица, ползващи се с временна закрила или подходяща закрила съгласно националното законодателство по смисъла на член 2 от Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета, в местната валута на държавата членка, в която се намират тези разселени лица.

ЗАЧИТАНЕ НА НАЦИОНАЛНАТА КОМПЕТЕНТНОСТ И ОТЧИТАНЕ НА НАЦИОНАЛНИТЕ ОБСТОЯТЕЛСТВА И ПРАКТИКИ,

ПРЕПОРЪЧВА:

ОСНОВНИ ПРЕПОРЪКИ

2. Държавите членки следва да създадат национални схеми за улесняване на обмена на банкноти гривни в националната валута, които имат следните характеристики:
- а) всяко разселено лице, което представи доказателства, че има право на временната закрила, предвидена в Директива 2001/55/ЕО, или на подходящата закрила съгласно националното законодателство, посочена в Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382, както е посочено в Съобщение 2022/С 126 I/01 на Комисията³, следва да може да обменя банкнотите гривни във валутата на държавата членка. В случай на разселени непридружени ненавършили пълнолетие лица обменът следва да се извърши от представителя, предвиден в член 16, параграф 1 от Директива 2001/55/ЕО;
 - б) следва да се определят максимални ограничения на човек; като се вземат предвид националните обстоятелства, тези максимални ограничения следва да бъдат до 10 000 гривни на човек;
 - в) този обмен следва да бъде разрешен без такси;
 - г) приложимият обменен курс следва да бъде официалният обменен курс, публикуван от Националната банка на Украйна;
 - д) продължителността на схемата следва да бъде най-малко три месеца.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ ПРЕПОРЪКИ

3. За да се гарантира ефективен достъп до схемата за обмен, държавите членки следва да се стремят да използват по най-добрия начин мрежата от участващи кредитни институции за прилагането на схемата. С цел да се гарантира спазването на максималното ограничение, по-специално за всяко разселено лице, държавите членки следва да обмислят възможността да договорят с участващите кредитни институции как да регистрират и проверяват самоличността на всяко разселено лице, което използва схемата.
4. С цел да се гарантира добро финансово управление и когато е необходимо, държавите членки следва да предвидят да договорят с Националната банка на Украйна условията за бъдещ обмен на банкноти гривни.

Съставено в Брюксел на [...] година.

*За Съвета
Председател*

³ Съобщение на Комисията за оперативни насоки за прилагането на Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ С 126 I, 21.3.2022 г., стр. 1).